

IV. Tilastokonttori.

Tilastokonttorin antama kertomus vuodelta 1914 oli seuraavaa sisällystä:

Vuonna 1914 valmisti Helsingin kaupungin tilastokonttori seuraavat kahdeksan julkaisua, jotka ilmestyivät alempana mainittuina aikoina: Vuoden varrella ilmestyneet julkaisut.

Tammik.	31.	Helsingfors stads statistik. I. Hälso- och sjukvård. 3. 1912. XII + 310 siv.
Helmik.	22.	Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveyden- ja sairaanhoito. 3. 1912. XII + 310 siv.
Huhtik.	8.	Statistisk årsbok för Helsingfors stad. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. 7. 1911. XXIV + 384 siv.
Heinäk.	15.	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 22. 1909. VI + 416 siv. (jaettu yhtäikaa suomenkielisen laitoksen kanssa, ks. alempana).
Syysk.	26.	Kommunalkalender för Helsingfors stad. 2. 1914. X + 306 siv.
Lokak.	20.	Helsingin kaupungin kunnalliskalenteri. 2. 1914. X + 306 siv.
„	23.	Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 22. 1909. VI + 414 siv.
Jouluk.	30.	Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 23. 1910. VI + 456 siv.

Kaikki nämä julkaisut olivat entisestään laajentuneet mikä missäkin määrin.

Mitä ensinnä terveyden- ja sairaanhoitotilastoon tulee, oli m. m. yksi sairaalakertomus ja yksi kertomus kesäpäiväparantolan toiminnasta tullut lisää; edelleen oli tekstiosastoa lisätty syntyneisyyttä valaisevilla tiedoilla, jälkikatsauksella sairaalain toimintaan ja katsauksella kunnan sairaalain menoihin sekä tautisuutta ja kuolleisuutta koskevia lukuja laajennettu, minkä ohessa tauluosaston taulujen luku oli lisääntynyt 51:stä 56:ksi, ollen m. m. tullut lisää syntyneisyyttä, kunnan sairaalain taloudenhoitoa, lapsenpäästöjä ja synnytyksiä sekä ilman lämpö määrää koskevat uudet taulut.

Vuosikirjassa oli taulujen luku lisääntynyt 273:sta 299:ksi eli 26:lla, joista useat perustuivat aikaisemmin käyttelemättömään tilastoaineistoon. Semmoisia olivat viisi rakennustoimintaa koskevaa taulua, joihin tarvittavat tiedot oli saatu rakennustarkastajan päiväkirjoista, kolme muuttoliikettä koskevaa taulua, jotka perustuivat konttorissa käyteltyyn, pastorinkanslioissa laadittuihin kaupunkiin ja sieltä pois muuttaneiden henkilöjen luetteloihin perustuvaan aineistoon, kaksi venäläisiä lukioita ja kansakouluja koskevaa taulua, kaksi alkoholipitoisten juomain vähittäismyynti- ja anniskelupaikkain lukua koskevaa taulua sekä yksi denaturoimistoimintaa koskeva taulu. Aikaisemmin alotettua vanhempain taulujen uudistusta sekä asiallisessa että muodollisessa suhteessa oli sen ohessa jatkettu, mutta ei vielä loppuun suoritettu.

Kunnalliskalenterin uusi laitos käsitti n. s. kalenteriosastossa, sen lisäksi mitä ensimmäisessä laitoksessa oli ollut, m. m. uuden revisionilaitos nimisen alaosaston, lisäksi alemmat käsityöläiskoulut sekä moniaat viimeksi kuluneina kolmena vuonna perustetut uudet kunnalliset viranomaiset ja laitokset, niinkuin kulkutautisairaalan, Sipoon mielisairaalan, lihantarkastusaseman, poikain vastaanotto- ja havaintokodin, kansanlastentarhain johtokunnan, työväenopiston, sosialilautakunnan, musiikkilautakunnan y. m. Sen ohessa oli kalenteriosaston useimmat muut osat osin tarkistettu, osin kokonaan uudesti laadittu. Kalenterin sivuluku oli, vaikka suuri joukko tyhjiä sivuja oli poistettu, kasvanut 258:sta 306:ksi.

Vuoden varrella julkaistut kunnalliskertomuksetkin olivat laajentuneet, 1909 vuoden kertomus 30:llä ja 1910 vuoden 40:llä sivulla. Osastojen luku oli ensinmainitussa kertomuksessa lisääntynyt kahdella, nimittäin sähkölaitoksella ja kunnan työnvälitystojen toimistolla, jälkimäisessä taas vähentynyt kahdella, nimittäin puutarhalautakunnalla ja kaupunginasemakaavatoimikunnalla, joiden toiminta oli lakannut.

Vuoden varrella julkaistuihin sekä vuosikirjan että terveyden- ja sairaanhoitotilaston vuosikertoihin nähden saattoi konttori merkitä voittaneensa aikaa lähes viisi kuukautta, ja kunnalliskalenterinkin uusi laitos, jonka kuitenkin olisi mieluummin pitänyt ilmestyä keväällä, julkaistiin kuusi viikkoa aikaisemmin kuin edellinen laitos. Mitä kunnalliskertomuksiin tulee, myöhästyi 1909 vuoden kertomus (molemmat laitokset) noin kolme kuukautta, jota vastoin 1910 vuoden ruotsinkielisen laitoksen julkaisemisessa (suomenkielinen ei ilmestynyt vuoden varrella) voitettiin aikaa noin 6 1/2 kuukautta.

Vuoden lopussa
painatettavina
olevat julkaisut.

Sangen huomattava osa tilastokonttorin kertomusvuoden aikana suorittamaa julkaisutyötä ei kuitenkaan kohdistunut edellä

olevassa luettelossa mainittuihin julkaisuihin, joista useimmat oli aloitettu ja suuritöisimmät enimmältä osalta laadittu jo vuonna 1913, vaan käytettiin eräisiin 1914 vuoden päättyessä vielä painatettavana olleisiin julkaisuihin.

Vuoden vaihteessa oli viimeksi mainituista julkaisuista alempana lueteltujen seitsemän työ edistynyt niin pitkälle, että niistä jokin osa oli valmiiksi painettuna. Nämä olivat:

	Valmiita kahdeksansivuisia painoarkeja.
Statistisk årsbok för Helsingfors stad. Helsingin kaupungin tilastollinen vuosikirja. 8. 1912	11
Helsingfors stads statistik. I. Hälso- och sjukvård. 4. 1913	14
Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 23. 1910	8
Resultaten af byggnadsräkningen i Helsingfors den 7 december 1910	16 1/4
Helsingissä joulukuun 7 p:nä 1910 toimitetun rakennuslaskun tulokset	16 1/4
Berättelse angående Helsingfors stads kommunalförvaltning. 24. 1911	14
Resultaten af arbetslöshetsräkningen i Helsingfors den 29 januari 1914	12

Korjauksen alaisena ladelmana oli vihdoin, paitsi moniaita useimpain viimeksi mainittujen töiden arkkeja, myös osia seuraavista julkaisuista, joita ei vielä vuoden vaihteessa ollut ensinkään painatettu:

- Helsingin kaupungin tilasto. I. Terveysten- ja sairaanhoito. 4. 1913.
- Helsingissä tammikuun 29 p:nä 1914 toimitetun työttömyyslaskun tulokset.
- Kertomus Helsingin kaupungin kunnallishallinnosta. 24. 1911.

Edellä mainituista painatettavana olevista julkaisuista sisältää yksi, niinkuin sen nimestä näkyy, kaupunginvaltuuston toimenannosta vuoden varrella toimitetun erikoistutkimuksen, nimittäin 1914 vuoden työttömyyslaskun tulokset. Miten tämä kaupunginvaltuuston asettaman hätäapukomitean toimittama lasku, joka tilastokonttorin johdolla toimeenpantiin tammikuun 29 päivänä ja jota varten valtuusto oli joulukuun 9 päivänä 1913 käyttövaroitetaan myöntänyt 1,150 markan määrärahan, oli järjestetty, siitä on tehty lähempää selkoa hätäapukomitean kertomuksessa toimintavuodelta 1913—14 1). Eräitä laskun alustavia tuloksia julkaisi konttori kaupungissa ilmestyvissä sanomalehdissä tammikuun 31 päivänä, ja moniaita jonkin verran laajempia yhdistelmiä antoi konttori toukokuussa hätäapukomitealle, joka on osan niistä julkaissut mainituissa kertomuksissa.

Tilastolliset erikoistutkimukset.

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 58.

Saadakseen sopivia tietoja vuosikirjaan on konttorin monessa tapauksessa täytynyt hankkia laajaa ja seikkaperäistä numeroaineistoa, joka tarkoituksenmukaisesti käyrtelynä on julkaistu ainoastaan sangen summittaisessa muodossa. Näin on ollut laita m. m. rakennustoiminnasta, rautateiden tavaraliikenteestä, muutto-likkeestä sekä eräistä tehdasteollisuutta koskevista seikoista hankittujen tietojen. Kun tämä julkaisematon aineisto on suurelta osalta sen laatuista, että siitä perinpohjaisemman käsittelyn avulla voitaisiin saada käytännölliseltäkin kannalta katsoen arvokasta valaistusta edellä lueteltuihin seikkoihin, on konttorilla ollut aikomus vastedes, jos sen käytettävänä on riittäviä työvoimia, edelleen käytellä ja täydentää sitä sekä julkaista tulokset vähemmän keskitetyssä muodossa, mieluummin erikoisjulkaisuina.

Sitä paitsi on konttori vuoden lopulla saatuaan odottamattoman lisäyksen työvoimiinsa (ks. alempana) jatkanut aikaisemmin alottamaansa vanhemmissa sanomalehtivuosisikerroissa julkaistuissa torikertomuksissa elintarpeiden hinnoista Helsingissä olevien tietojen jäljennyttämistä. Tämäkin tilastoaineisto, jota toistaiseksi on koottuna vuosilta 1864—99, soveltuu, sittenkun se kerran on ehditty täydentää, hyvin julkaistavaksi erikoisjulkaisussa, jossa silloin voidaan antaa yhtäjaksoinen esitys Helsingin elintarvehintain vaihtelusta enemmän kuin puolen vuosisadan aikana.

Tilastollista
apua ja tilasto-
tietoja kunnan
viranomaisille.

Kirjelmässä tammikuun 27 päivältä sai tilastokonttori maistraatilta toimekseen hankkia semmoisia tilastotietoja Helsingin käsityöliikkeistä vuodelta 1913, joita k. senaatin kauppa- ja teollisuustoimituskunnan lokakuun 2 päivänä 1909 tekemän päätöksen mukaan on koottava joka viides vuosi. Sittenkun konttori pyynnöstään oli saanut tarkoitukseen 300 markan määrärahan kaupunginvaltuuston käyttövaroista, asetti konttori puheena olevaa tehtävää varten kymmenen lähettä (ylioppilasta), jotka kukin piirissään talosta taloon kulkien hankkivat tarvittavat tiedot, minkä jälkeen siten koottu aineisto (1,072 täytettyä lomaketta) alustavasti tarkastettuna järjestettiin ja konttorin kirjelmän kera maaliskuun 30 päivältä lähetettiin maistraattiin.

Eriteltyjä tietoja kuolemantapauksista, ryhmitettyinä kuolemansyiden ja vainajain iän mukaan, on samoin kuin ennenkin vahvistetun kaavakkeen mukaan kuukausittain toimitettu terveydenhoitolautakunnalle.

Konttorin apua ovat samoin kuin edellisinäkin vuosina sangen laajassa mitassa käyttäneet kaupunginvaltuuston komiteat ja valiokunnat. Niinpä suoritti muuan konttorin virkamies vuonna 1914 tilastotyötä talviliikennekomitean, palkanjärjestelyvaliokunnan y. m. komiteain ja valiokuntain tarpeisiin. Kun nämä työt osittain olivat

niin laajoja, että ne haitaksi konttorin omille töille olisivat kauan vaatineet kokonaan osakseen puheena olevan virkamiehen virka-ajan, järjestettiin ne ajoittain siten, että hän ainoastaan osan virka-aikaansa käytti niihin ja suoritti loput työstä konttoriajan ulkopuolella, jolloin hän viimeksi mainitusta työn osasta sai asianomaisilta komiteoilta ja valiokunnilta eri korvauksen.

Kaupunkia uhkaavan halkojen puutteen johdosta yhdisteli konttori kaasulaitoksen toimitusjohtajan pyynnöstä eräitä halkojen tuontia kaupunkiin osottavia tilastotietoja vuosilta 1904—13 ja elokuun 1914 loppuun asti, jotka tiedot lähetettiin kaasulaitokselle marraskuun 2 päivänä.

Konttorinjohtajan apua tilastollisena asiantuntijana kunnan johto- ja lautakuntain kokouksissa konttorin johtosäännön 5 §:n mukaan käyttivät vuoden varrella sosialilautakunta, hätäapukomitea sekä muuan kaupungin yleisten töiden hallituksen asettama valiokunta.

Tämän yhteydessä niinikään mainittakoon, että vuoden varrella on eräiden kunnallisten laitosten, etusijassa verotusvalmistelukunnan, sähkölaitoksen ja eräiden rakennuskonttorin osastojen kanssa tehty sopimus niiden konttorille annettavain tilastotietojen laadusta ja muodosta.

Tilastolliselle päätoimistolle lähetti konttori asiasta jo vuonna 1913 tehdyn pyynnön johdosta kirjelmässä maaliskuun 30 päivältä moniaita laajoja ja paljotöisiä, Helsingin kaupungin raha-asioita vuosina 1910—12 valaisevia tauluja. Sitä paitsi on konttori pyynnöstä lähettänyt muitakin tilastotietoja päätoimistoon.

Tilastotietoja muille viranomaisille.

Uudenmaan läänin kuvernöörinvirastoon on konttori samoin kuin ennenkin lähettänyt osin vuosittain uusiintuvia tietoja n. s. kuvernöörintauluihin, osin tietoja tautisuudesta ja kuolleisuudesta.

Summittaisia tietoja kuolemansyistä Helsingissä on kansainvälisessä tilastossa julkaistavaksi kuukausittain lähetetty Belgian tilastolliselle keskustoimikunnalle elokuun loppuun asti, jolloin sota keskeytti yhteyden, ja samantapaisia tietoja, vaikka jonkin verran seikkaperäisemmän kaavakkeen mukaan laadittuja, on viikottain lähetetty Tukholman kaupungin tilastokonttoriin.

Kokouksessaan joulukuun 30 päivänä 1913 oli kaupunginvaltuusto päättänyt kehottaa tilastokonttoria antamaan lausunnon ja, jos tarpeelliseksi harkitsi, tarpeelliset uudistusehdotukset budjetti-valiokunnan kaupungin 1914 vuoden budjetinkäsittelyn yhteydessä herättämän kysymyksen johdosta, olisiko kunnallistilaston jonkin vertainen yksinkertaistuttaminen aikaansaataavissa, jotta sekä sen laadintakustannuksia voitaisiin huojuistaa että myös saatujen tulosten julkaisemista joudutta. Tämän johdosta konttori toukokuun

Lausunto kunnallistilaston yksinkertaistuttamista tarkoitta vasta ehdotuksesta.

9 päivänä antamassaan lausunnossa 1), viitaten m. m. aikaisemmin antamaansa lausuntoon 2) sekä johtosääntöön, lausui käsityksensä, että kunnallistilaston yksinkertaistuttaminen ei ollut tarpeellinen, mutta kyllä sen edelleen kehittäminen. Sen ohessa lausui konttori käsityksensä, että tämän tilaston kustannukset olivat, koska konttorin painatusmäärärahoista oli vuosittain säästynyt tuntuvat määrät, pikemmin olleet alhaiset kuin korkeat, ja osotti konttori samalla, että pätevät syyt olivat aiheuttaneet eräiden julkaisujen myöhästymisen, samoin kuin että työ niiden julkaisemisen jouduttamiseksi oli edistynyt pitkin askelin. Lausunto, jossa muuten luotiin katsaus konttorin erilaatuisiin töihin ja huomautettiin konttorin työvoiman lisäämisen tarpeellisuutta, päättyi esitykseen, että kaupunginvaltuusto jättäisi kysymyksen kunnallistilaston yksinkertaistuttamisesta raukeamaan. Tämän esityksen kaupunginvaltuusto, sittenkun valmistusvaliokunta oli, lausuen että tilastokonttori oli antanut täysin tyydyttävän selityksen budjettivaliokunnan huomauttamiin seikkoihin, puoltanut siihen myönnyttäväksi, erimielisyydettä hyväksyi kesäkuun 9 päivänä.

Lisäys konttorin johtosääntöön.

Se puutteellinen tieto tilastokonttorin töistä, joka vielä muuten kunnallisia asioita harrastavissa piireissä oli osottautunut joksikin yleiseksi ja josta konttori oli nähnyt todistuksen edellä mainitussa budjettivaliokunnan ehdotuksessa, aiheutti konttorin samassa lausunnossa esittämään, että kaupunginvaltuusto konttorin johtosääntöön tekisi sen suuntaisen lisäyksen, että konttorin tulee vuosittain ennen maaliskuun loppua kaupunginvaltuustolle antaa kertomus toiminnastaan edellisestä vuonna. Tähän esitykseen valtuusto niinkään kesäkuun 9 päivänä myöntyi.

Ehdotus 1915 vuoden menosäännöksi.

Ehdotukseensa 1915 vuoden menosäännöksi oli tilastokonttori aikonut, niinkuin jo sen edellä mainitussa lausunnossa huomautettiin, merkitä lisää työvoimia sen suuren työtaakan keventämiseksi, mikä konttorin perustamisesta lähtien oli ollut eräiden sen henkilökuntaan kuuluvain virkamiesten kannettavana. Sittenkun kaupunginvaltuusto kuitenkin syyskuun 8 päivänä tekemällään päätöksellä oli, sen vahingon johdosta, minkä silloinen sotatila aikaansai kaupungin talouteen, velvoittanut kunnan viranomaisia noudattamaan suurinta säästäväisyyttä, katsoi konttori olevansa pakotettu luopumaan tästä aikeestaan, kuitenkin nimenomaan huomauttaen että konttorin sen johdosta täytyi myöskin vuonna 1915 rasittaa työvoimiaan tavalla, jota säännöllisissä oloissa tuskin kävi puolustaminen. Kirjelmässä syyskuun 23 päivältä rahatoimikamariin lähetetty menosääntöehdotus päättyi sentähden samaan kokonaissum-

1) Valt. pain. asiakirj. n:o 42. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 57 vuodelta 1912.

maan kuin 1914 vuodenkin menosääntö eli 57,330 markkaan, mutta poikkesi tästä eräissä yksityiskohdissa, m. m. siinä että ylimääräisten apulaisten palkkausmäärärahaista oli erotettu 3,600 markkaa vakinaisen amanuenssin palkkaamiseksi. Viimeksi mainitun muutosehdotuksen, joka ei tietänyt muuta muutosta kuin että maaliskuun 1 päivästä 1911 konttoriin asetettu ylimääräinen amanuenssi asetettiin vakinaiselle menosäännölle entisin palkkauksin, kaupunginvaltuusto samoin kuin menosääntöehdotuksen yleensäkin hyväksyi budjettia käsitellessään joulukuun 30 päivänä.

Maaliskuun 11 päivänä tilastokonttori muutti uuteen, tilavaan ja kaikin puolin erinomaiseen huoneistoonsa entisen seurahuoneen talossa. Huoneisto, joka käsittää seitsemän huonetta (ent. matkustajahuoneita) pitkän välikäytävän molemmin puolin mainitun rakennuksen toisessa kerroksessa sekä osin antaa Kauppatorille ja osin Sofiankadun talon n:o 1 pihamaalle päin, tarjoo m. m. semmoisia huomattavia etuja kuin että yksi huone on voitu järjestää erityiseksi konehuoneeksi, joten lasku- ja kirjoituskoneiden aikaansaaman kolinan ei tarvitse häiritä henkilökuntaa työssään, ja toinen erityiseksi kirjastohuoneeksi, mikä taas konttorin kirjastoa käytävälle yleisölle on tärkeä seikka. Viimeksi mainittua huonetta on sen ohessa käytetty komitea- ja tehuoneena. Konttorin kirjavarastokin, jota aikaisemmin on osin säilytetty komeroihin sullottuna, osin aikaisemman ahtaan huoneiston lattioille tapuloituna, voitiin nyt järjestää ja sijoittaa hyllyille. Kirjaston ja varaston säilytyspaikoiksi aiottujen huoneiden lattiain lujittamiseksi oli ennen konttorin muuttamista huoneistoon sen antamain ohjeiden mukaisesti ryhdytty erinäisiin toimenpiteisiin.

Konttori sai kuitenkin pitää uuden huoneistonsa ainoastaan viisi kuukautta. Sodan puhjettua ja sittenkun kaupunginvaltuusto sen johdosta oli päättänyt eräät entisen seurahuoneen huoneistot väliaikaisesti järjestettäväksi sotilassairaalaksi, muutettiin konttori elokuun 10 päivänä P. Esplanadikadun 27:ssä olevaan entiseen huoneistoonsa, joka vielä oli joutilaana. Tällöin kuitenkin vanhan seurahuoneen ullakolle jätettiin suurin osa konttorin kirjavarastoa ja kirjaston ulkomaisen osaston vähimmin tarpeellinen osa pakattuna tarkoitusta varten valmistettuihin laatikkoihin.

Seurahuoneelle muuttonsa johdosta teki tilastokonttori kirjelmässä helmikuun 6 päivältä rahatoimikamarille esityksen, että kamari kaupunginvaltuustolta hankkisi konttorille 2,358 markan määrärahan mainitun kirjelmän oheisessa kustannusarviossa luetellun erinäisen uuden kaluston ostoon tai myös valtuuttaisi konttorin kaupungin yleiseltä kalustotililtä maksettavaksi osottamaan tuon rahamäärän. Kokouksessaan helmikuun 24 päivänä kaupungin-

Uusi huoneisto
konttorille.

Määräraha
kaluston
ostoon.

valtuusto rahatoimikamarin puoltosanan johdosta myönsi käyttövaroistaan konttorille edellä mainitun suuruisen ylimääräisen määrärahan käytettäväksi puheena olevaan tarkoitukseen.

Konkurssissa
valvottu saa-
minen.

Aktiebolaget Waseniuska bokhandeln yhtiön, jolla oli jaeltavana ollut varasto tilastokonttorin julkaisuja, annettua konkurssihakemuksen, ilmoitti ja valvoi rahatoimikamarin asiamies konkurssin valvontapäivänä heinäkuun 3 päivänä konttorin pyynnöstä sen saamia mainitulta osakeyhtiöltä 473 markkaa 24 penniä.

Konttorin
henkilökunta.

Tilastokonttorin vakinaisessa henkilökunnassa tapahtui vuonna 1914 ainoastaan se muutos, että neiti Inez Juselius, joka maaliskuun 1 päivästä 1911 lähtien oli toiminut ylimääräisenä laskuapulaisena konttorissa, siirrettiin vakinaiseksi laskuapulaiseksi, konttorin henkilökunnan silti lisääntymättä. Vakainainen laskuapulainen, neiti Valborg Kuhlefeldt, oli ulkomaamatkan johdosta virasta vapaa heinäkuun 1 päivästä marraskuun 1 päivään, jona aikana hänen virkaansa hoiti ylimääräinen laskuapulainen neiti Märtha Hedlund.

Ylimääräisenä amanuenssina toimi vuoden varrella edelleen filosofianmaisteri Otto Bruun sekä ylimääräisinä laskuapulaisina rouva Sigrid Hedlund ja neiti Märtha Hedlund, samoin kuin edellä mainittuna neljän kuukauden aikana, jolloin neiti Hedlund hoiti vakinaisen laskuapulaisen virkaa konttorissa, neiti Anna Broms. Kaikkien näiden palkat maksettiin ylimääräisten apulaisten palkka määrärahasta. Tilapäisinä, osin kunnalliskertomusten jouduttamismäärärahasta, osin työttömyyslaskun määräraha ja osin konttorin tarverahoista palkattuina apulaisina toimivat neiti Anna Broms tammikuun 1 päivästä heinäkuun 1 päivään ja marraskuun 1 päivästä vuoden loppuun, neiti Gertrud Fontell koko vuoden, rouva Ester Spranger tammikuun 15 päivästä maaliskuun 7 päivään sekä neiti Olga Spåre maaliskuun 9 päivästä elokuun 1 päivään ja elokuun 15 päivästä vuoden loppuun.

Odottamattoman lisäyksen työvoimiinsa vuoden kolmen viime kuukauden aikana sai tilastokonttori sen johdosta, että liikennekonttorista siellä sodan johdosta vallitsevan työnpuutteen vuoksi siirrettiin neljä mainitun konttorin palkkaamaa ylimääräistä apulaista tilastokonttoriin. Tilastokonttorin huoneistossa vallitsevan tilanahtauden johdosta voi kuitenkin ainoastaan kaksi näistä työkennellä konttorissa. Molemmat muut suorittivat konttorin hyväksi työtä osin yliopiston kirjastossa ja osin tilastollisessa päätoimistossa.

Konttorin
kirjasto.

Tilastokonttorin kirjasto lisääntyi vuoden varrella 461 numerolla, joista 301 oli painettu kotimaassa ja 160 ulkomailla. Näistä oli kaikkiaan 54 eli 14 koti- ja 40 ulkomaalla julkaistua (kukin yhdeksi numeroksi luettu) neljännesvuosi-, kuukausi-, viikko- y. m. aikakautisjulkaisua. Ostamalla hankittiin 134 numeroa, niiden joukossa

104 numeroa (enimmäkseen vanhempia kirjasia) kamreeri K. W. Regnell-vainajan kirjakokoelmasta, ja vaihtamalla tahi lahjoina 327 numeroa.

Viimeksi mainituista mainittakoon erittäin lahjat, joita ovat antaneet johtaja t:ri J. Guinchard Tukholmasta, t:ri I. Carlsen ja t:ri Paul Heiberg Kööpenhaminasta sekä filosofianmaisterit Oskari Autere ja Otto Bruun, lakitieteenkandidaatti Einar Böök, filosofianmaisteri Harald Dalström, filosofiantohtori A. G. Fontell, dosentti Edvard Gylling, filosofianmaisteri Toivo T. Kaila ja lääkintöneuvos F. W. Westerlund, kaikki Helsingistä.

Sen johdosta että sota keskeytti konttorin yhteyden useimpain ulkomaisten kirjeenvaihtajain kanssa, oli uuden ulkomaisen kirjallisuuden vaihdon johdosta lisääntynyt numeroluku vuonna 1914 tuntuvasti vähempi lähinnä edellisten vuosien määrää.

Lähteväin toimituskirjain luku vuoden varrella oli 1,413. Näistä oli lähteviä kirjelmiä 326, niistä 248 koti- ja 78 ulkomaan paikkoihin meneviä, sekä jaeltuja julkaisuja 1,087, niistä 883 koti- ja 204 ulkomaan paikkoihin.

Lähtevät
toimituskirjat.